

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Utenriksministeren

Komiteleder Anders Anundsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget, 0026 Oslo

Oslo, 11. mars 2013

Vedr. Utenriksdepartementets økonomiske bidrag til palestinske selvstyremyndigheter

Jfr. spørsmål fra komiteen i brev av 5.3.13: "Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til at utenriksministeren gjentatte ganger har forsikret Stortinget om at norske økonomiske bidrag til palestinske selvstyremyndigheter ikke har gått til å lønne fengslede terrorister. Kan Utenriksdepartementet dokumentere dette?"

Jeg har for min del ikke omtalt denne saken overfor Stortinget etter at jeg overtok som utenriksminister 21. september 2012. Spørsmålet synes å vise til svar gitt av tidligere utenriksminister Støre.

Så langt jeg kan se, har Støre ved to anledninger svart på spørsmål om saken, jfr. Dokument nr. 15:1876 (2011-2012), fra representanten Ropstad, besvart 10.09.12, og Dokument nr. 15:1905 (2010-2011), fra representanten Syversen, besvart 15.09.11.

Jeg har i dag besvart ett spørsmål fra representanten Ropstad av 4.3.13 om samme sak, jfr. Dokument nr. 15:930 (2012-2013), og mitt svar lyder slik:

"Først noen ord om bakgrunnen for saken: Spørsmålet om de palestinske fangers status i israelske fengsler inngår som en del av den bredere israelsk-palestinske konflikten. Mange palestinske fanger dømt i israelske domstoler har begått alvorlige forbrytelser. Enhver som medvirker til å utføre terrorhandlinger må stilles rettslig til ansvar. Samtidig må enhver rettsprosess være i samsvar med internasjonale regler.

Det norske engasjementet i Midtøsten er basert på et mål om å bidra til fred gjennom en tostatsløsning. Budsjettstøtten til Den palestinske selvstyremyndigheten (PA) er et viktig virkemiddel i denne prosessen. I dette arbeidet samarbeider vi nært med USA, EU og med

flere europeiske og arabiske land. EU står for de største bidragene, mens USA er nest største giver. Norge har de siste årene ligget på 6./7. plass hva bidragenes størrelse angår, og Norge leder giverlandsgruppen, den såkalte Ad-Hoc Liaison Committee (AHLIC) som samordner innsatsen.

Sammen med de andre giverne gir vi budsjettstøtte til PA. Den samlede budsjettstøtten fra alle giverne utgjør om lag en fjerdedel av PAs totale budsjett. Andre inntektskilder er skatter og avgifter som PA innkrever, samt toll- og avgiftsinntekter som Israel innkrever på vegne av PA i henhold til avtale.

Det er PA som bestemmer hvordan budsjettmidlene skal brukes. Brorparten av vår støtte går til lønn for lærere, helsepersonell, politi og andre offentlig ansatte. Samtidig er det både for oss og de andre giverne helt avgjørende at det er knyttet klare krav til budsjettstøtten, og at det påhviler palestinske myndigheter et dokumentasjonsansvar knyttet til disse kravene overfor giversamfunnet.

Norge koordinerer budsjettbidragene med de andre givere. Verdensbankens krav og kontrollrutiner gjelder. Verdensbanken administrerer et fond og forestår utbetalingene fra fondet. Utbetalingene fra dette fondet er knyttet til at PA gjennomfører konkrete og avtalte reformtiltak innen finansforvaltning, styresett, kutt i offentlige utgifter og subsidier. Norge kunne innføre øremerking av budsjettstøtten, men dermed ville ikke pengene lenger kunne overføres via Verdensbankens fond sammen med penger fra andre givere. I så fall ville Norge selv måtte etablere et eget omfattende kontrollregime uavhengig av våre partnere, og det anses ikke som hensiktsmessig. Det er også vår erfaring at det forhold at giverne står sammen, øker også innflytelsen på mottakerne sammenlignet med om hver giver skulle administrere sin egen økonomiske innsats.

Så til spørsmålet om utbetalinger til palestinske fanger i israelske fengsler. Ifølge PA er den omtalte støtteordningen ikke lønn – men direkte støtte til fangenes kantineutgifter og sosialstønad til de innsattes familier. Sosialstønaden skal kompensere for bortfall av inntekter der hovedforsørger ikke lenger har bidragsevne.

Dette har vi og andre givere fått opplyst ved tidligere anledninger, og det ble igjen fastholdt av statsminister Fayyad i et møte som norske representanter hadde med ham i forrige uke. I dette møtet tok vi også opp innrettingen og nivået på støtteordningen for fangene, og vi ga klart uttrykk fra norsk side at vi finner sider ved denne problematisk. Vi er også gjort kjent med nye opplysninger i dette spørsmålet som avviker fra tidligere informasjon gitt av PA. Vi har også gitt uttrykk for at vi finner dette uheldig.

For å få flere detaljer og nødvendige presiseringer, varslet de norske representantene under dette møtet at Norge sammen med Storbritannia vil følge opp spørsmålet med et felles brev til PA.

Daværende utenriksminister Støre har i svar til Stortinget informert om at størrelsen på sosialstønaden avhenger av hvor mange barn familien har og soningstiden til den innsatte.

Basert på opplysninger mottatt fra PA, informerte Støre videre Stortinget om at det gis sosialstønad til palestinske innsatte i palestinske og israelske fengsler. Dette er stadig tilfelle, i følge palestinske myndigheter.

Det er imidlertid flere ulike ordninger og kanaler for sosialstøtte til palestinske fanger og deres familier. Palestinske myndigheter viser også til utbetalinger til palestinske fanger i israelske fengsler fra israelske myndigheter. Jeg går ut fra at dette knytter seg til palestinske fanger som enten har tilknytning til Israel gjennom statsborgerskap eller er bærere av såkalte israelske ID-kort fordi de er bosatt i Øst-Jerusalem og betaler skatter og avgifter til den israelske stat.

Vi har relativt nylig – og altså etter at daværende utenriksminister Støre svarte på spørsmålene – fått opplysninger som tilsier at forskjellene i både behovsprøving og kanaler for støtte er større og mer omfattende enn det vi har gått ut fra i følge de tidligere opplysninger vi mottok fra PA. Det er uheldig at den informasjon som først ble formidlet til Stortinget, som altså var basert på opplysninger innhentet fra PA på det tidspunkt, i ettertid er upresis.

Den ordningen som omfatter om lag 4600 palestinske fanger som er fengslet etter dom i israelske militærdomstoler skiller seg i større grad enn tidligere antatt fra øvrige ordninger knyttet til sosialhjelp. Dette er bakgrunnen for at Norge og Storbritannia sender et felles brev med spørsmål som trenger oppklaring til PA.

Jeg vil presisere at gruppen av palestinere som er dømt av israelske militærdomstoler, er meget uensartet og favner f.eks. mindreårige fengslet etter steinkasting, fengslede folkevalgte fra Hamas og langtidsfanger dømt for terrorhandlinger. Jeg minner samtidig om at det derfor er blitt stilt en rekke spørsmål ved grunnlaget og vilkårene for frihetsberøvelsene for flere av de innsattes vedkommende, blant annet om de er i samsvar med menneskerettighetene og humanitærretten.

Dersom det i svaret fra palestinske myndigheter til Norge og Storbritannia fremkommer opplysninger og presiseringer som ytterligere avviker fra informasjon som ble gitt Stortinget i 2011 og 2012, vil jeg komme tilbake til Stortinget på egnet måte med dette."

Jeg håper dette belyser saken tilstrekkelig for komiteen, men jeg er selvsagt rede til å svare på flere spørsmål etter komiteens ønske.

Med vennlig hilsen

Espen Barth Eide